

Сурва (фестивал)

ХВАЛЕБСТВЕНАТА ОДА НА МЕДИИТЕ:

Международният фестивал на маскарадните игри „Сурва“ в Перник е най-големият в България и на Балканите. Той популяризира достигнали до днес варианти на традиционна ергенска обредност, част от българската фолклорна традиция. С конкурсния си характер фестивалът е среща и надпревара на живите ѝ носители, най-популярни с наименованията „сурвакари“ и „кукери“.

1965 г. – Йордан Николов, служител в Окръжния съвет по култура, предлага в Перник да се създаде национален фестивал, в който да бъдат представени маскарадните групи от всички етнографски области на България. Международният фестивал на маскарадните игри се провежда всяка година през последните петък, събота и неделя на месец януари. Основният акцент е двудневното шествие през събота и неделя на маскарадни групи от страната и от чужбина.

Традиционно в него участват над 7000 души в над 100 маскарадни групи от всички етнографски райони на България и гости от Европа, Азия и Африка. Участниците идват в Перник на състезание, за емоцията, за веселбата, за признанието, че са участвали. Зрителите от Перник и цялата страна, гостите от чужбина, идват, за да споделят магията на играта, да видят и пипнат маските, да се почувстват обновени, да си пожелаят здраве и късмет.

Със съдействието на Нов български университет и на Института за фолклор при Българската академия на науките в рамките на фестивала се провежда научна

конференция, посветена на маската и маскирането. В нея участват изтъкнати български фолклористи, етнологзи, антрополози, представители на различни университети и институти. Пернишкият фестивал е първият фестивал на маскарадните игри в България. Решение за провеждането му е взето през 1965 г., а първото му издание е на 16 януари 1966 г.

Играчите около новогодишните празници в Западна България са най-популярни като сурвакари, участниците в предпролетните игри с маски в други райони на България - като кукери.

Зимните и предпролетните ергенски игри с маски са свързани с промяната на старата и новата година, с приближаващото пробуждане на природата. Те носят пожелания за богата реколта, здраве и плодородие за хората и животните. Тяхната символика е насочена към прогонване на злите сили и подготовка за ново начало. Играта на маскираните мъже е мистично единство на ритъм, звук и цветове. Те се движат с конкретна стъпка, носят впечатляващи маски и отличителни костюми и обявяват селата си със стотици камбани, смесени с имена и благословии.

Маските в народните вярвания предпазват от вредното влияние на "нечистите сили". Българската обредна маска е източник на богата информация за различните етнографски области. Звукът на камбаните, окачени около кръста на маскираните мъже, засилва защитния им ефект. Маскираната група включва разнообразни персонажи. По традиция всички обредни роли се изпълняват от мъже, облечени в различни маскарадни костюми.

Маскарадът в България е жива традиция и тя се променя. Адаптира към себе си нови символи и образи, отслабва ограниченията за участниците по пол и възраст. От Възраждането нататък герои от ненародната култура влизат в редиците на маскираните. Значителни политически промени и социални проблеми и до днес раждат пародии на представители на различни социални групи. Желанието за участие в маскарадната група се потвърждава като достатъчно условие за участие - наред с "ветераните" над 70-годишна възраст участват и деца от предучилищна възраст, младежи, жени и момичета се маскират и се чувстват съпричастни към традицията. Общото местно име за маскираните е сурвакари, има и местни варианти като сурвашкари, сировичкари и др. Автентичният маскарад включва различни герои. Основното ритуално лице е многобройната група мъже с маски и звънци, движещи се със специфична ритмична стъпка. Изпълнението на сватбения ритуал е особено характерно за сурвакарите, за разлика от кукерите, за които е характерна обредната орач. Акценти включват разходка из селото и посещение на всяка къща поотделно, както и колективната игра на площада на селото. Костюмите са предимно от 2 вида - само от кожи или от нарязани парцали. Маските са оформени като глави на причудливи същества и животни с плашещи лица и изпъкнали зъби, с рога, опашки, тракащи човки или като сложно изработени конструкции от птичи пера върху дървен скелет. Понякога маската е просто почерняло лице, върху което могат да се прикрепят мустаци и брада от вълна, конец или коноп. В Пернишко маските са от овчи и кози кожи, птичи крилца и пера, рога, царевични кочани и други. Другаде – от плат, вълнена прежда, мъниста, сухи растения, хартиени цветя. През последните години тази традиция и този фестивал започват да обхващат много български градове и села.

ИСТИНАТА ОТ СВЕТЛИНАТА НА БОЖИЕТО СЛОВО:

Маските, обредите, заклинанията, показват истинското естество на този фестивал, а именно демонично изобразяване и възхваляване на делата на тъмнината. Под етикета на български традиции, които нямат нищо общо с християнското наследство на България, се налагат езически обреди с окултно-магьоснически характер, който носи поклонение на елементите и уж прогонва злите сили, а всъщност отваря вратата на дявола и неговите орди. Във всички тези уж традиции липсва почитта и поклонението към единствения, който ги заслужава – Всевишният Бог Отец, Син и Свят Дух.

Матей 12:25-30

²⁵А Исус, като знаеше техните мисли, им каза: Всяко царство, разделено самі против себе си, запустява; и нито един град или дом, разделен сам против себе си, няма да устои. ²⁶Ако Сатана изгонва Сатана, той се е разделил сам против себе си: тогава как ще устои неговото царство? ²⁷При това, ако Аз изгонвам демоните чрез Веелзевул, чрез кого ги изгонват вашите синове? Затова те ще ви бъдат съдии. ²⁸Но ако Аз изгонвам демоните чрез Божия Дух, то Божието царство е дошло до вас. ²⁹Или как може да влезе някой в къщата на силния и да му ограби покъщнината, ако първо не върже силния? И тогава ще ограби къщата му. ³⁰Който не е с Мен, той е против Мен; и който не събира с Мен, разпилява.